

Alkotmánybíróság
ügyszám: IV/351-1/2016

Tisztelt Alkotmánybíróság! Tisztelt Főtitkár Úr!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/351-2/2016	
Érkezett: 2016 MARCH 30.	
Példány: 2	Készlet: db
Melléklet: 1 db	1

Alulírott [REDACTED] Somogyi Mária panaszos képviselőjében nyújtottam be alkotmányjogi panaszt a Győri Ítéltábla Pf.I.20.065/2015./4/I. számú ítéletének megsemmisítését kérve.

Az Alkotmánybíróság 2016. február 29-én kelt és általam 2016. március 7. napján átvett levelében hiánypótlásra hívott fel két okból.

A T. Alkotmánybíróság kifogásolta a meghatalmazás hiányát. Ezzel kapcsolatban előadom, hogy a korábban, az első és másodfokon eljáró bírósági eljárásakor beadott, ám az Alkotmánybírós előtt esetleges eljárásra is kiterjedő meghatalmazásból valóban csak egy másolat állt a rendelkezésemre az alkotmányjogi panasz beadásakor. A hiánypótlásnak eleget téve mellékelten csatolom a panaszos meghatalmazását.

A T. Alkotmánybíróság szintén hiánypótlásra szólított fel abban a tekintetben, hogy fejtsem ki, hogy a támadott bírói döntés miért és mennyiben sérti az ügyfelemnek az Alaptörvényben biztosított és az indítványban hivatkozott jogát. Ezzel kapcsolatban az alábbiakat adom elő.

A IV/351-1/2016. számú ügyben a Győri Ítéltábla Pf.I.20.065/2015/4/I. számú döntésének megsemmisítését kértem, mivel az igazolatlanul korlátozta ügyfelem véleménynyilvánításhoz való jogát, melyet az Alaptörvény IX. cikke garantál. A beadványban is kifejtettem, ügyfelem alapjoga annak következtében sérült, hogy az eljáró bíróságok a felperes önkormányzat személyiségi jogainak védelmére hivatkozással korlátozták a szólásszabadságát: polgári jogi jogkövetkezményekkel (személyiségi jog megsértésének megállapítása, közlemény útján történő elégtétel és sérelemdíj megfizetése) kellett szembenéznie azért, mert kritizálta az önkormányzat vagyongazdálkodását egy internetes közösségi oldalon azzal, hogy egy más által közölt bejegyzést megosztott a saját ismerőseivel.

Az általános alapjogi teszt szerint alapjog-korlátozás legitim célja mások jogainak vagy egy alkotmányos értéknek az érvényesülése lehet. Az ügyben eljáró bíróságok a jogkorlátozás indokaként a felperes emberi méltóságából fakadó személyiségi jogait jelölték meg. Az alapjogi jogviszony jellegéből fakadóan azonban fogalmilag kizárt, hogy közhatalmat gyakorló állami szerv - jelen ügyben az önkormányzat - alapjog, és abból fakadó személyiségi jog alanya legyen. Következésképpen alapjogsértő a bírósági ítélet, hiszen nem létezik a legitim cél, amire az eljáró bíróság alapozta a döntését.

Nem zárják ki a fentiek azonban, hogy a bíróság az egyébként ítéletében hivatkozott alkotmányos célra, az állami szervekbe vetett közbizalomra hivatkozással alapozza meg döntését, ám ebben az esetben más a legitim cél és másképpen alakulnak az alapjogi teszt lépései is. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatát idézve “[a] szabad véleménynyilvánítás jogának kitüntetett szerepe ugyan nem vezet arra, hogy ez a jog - az élethez, vagy az emberi méltósághoz való joghoz hasonlóan - korlátozhatatlan lenne, de mindenképpen azzal jár, hogy a szabad véleménynyilvánításhoz való jognak valójában igen kevés joggal szemben kell csak engednie, azaz a véleményszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. A vélemény szabadságával szemben mérlegelendő korlátozó törvénynek nagyobb a súlya, ha közvetlenül másik alanyi alapjog érvényesítésére és védelmére szolgál, kisebb, ha ilyen jogokat csakis mögöttesen, valamely >intézmény< közvetítésével véd, s legkisebb, ha csupán valamely elvont érték önmagában a tárgya (pl. a köznyugalom).” [36/1994. (VI.24.) AB határozat]

A közhatalmi szervek általában felléphetnek a jóhírnevüket sértő közlésekkel szemben (ahogy birtoklásuk jogosulatlan háborításával, a zavartalan működésüket akadályozó és más jogsértő magatartásokkal szemben is természetesen). A közhatalmi szervek jogait a jogszabályok általában, más jogalanyokhoz hasonlóan védelemben részesítik, hiszen – nem alapjogi értelemben – a közhatalmi szervek is jogalanyok. E védelemben részesített jogaik azonban nem morálisan igazolt emberi jogok, ezért ha ezek valaki más alapjog-gyakorlása folytán szenvednének sérelmet, abban az esetben a jogrendszer – az alapjogi tesztnek megfelelően, alapjogokkal szemben – nem biztosít védelmet számukra: sérelmet szenvedett jogaiknak meg kell hajolniuk a velük konfliktusba került alapjogok előtt. Így tehát ha a közhatalmi szervet érintő kritika a véleménynyilvánítási szabadság gyakorlásaként hangzik el, a közhatalmi szerv azzal szemben nem érvényesítheti a jóhírnévhez való személyiségi jogát; megteheti viszont akkor, ha a kritika nem alapjog-gyakorlásként, például egy másik közhatalmi szerv részéről érkezik.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

Az Alkotmánybíróság már számos esetben foglalkozott a szólásszabadság korlátozhatóságának kérdésével, ám egyelőre nem világos az az alkotmányjogi szempontrendszer, amely alapján eldönthető, hogy a közhatalom-gyakorló szervek személyiségi jogai és az alanyi szabadságjogok közötti konfliktus során milyen szempontokat kell figyelembe vennie az eljáró bíróságnak. A sajtószabadsággal összefüggésben már részletes tesztet dolgozott ki az Alkotmánybíróság a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban, ám ebből a döntésből a rendesbíróságok nem emelhetik át - minden további nélkül a vizsgálat szempontrendszerét a jelen ügyhöz hasonló esetekre. Egyrészt különbség van a felperes jogi státuszában, hiszen míg az idézett határozat a közhatalmat gyakorló személyek - rendőrök - személyiségi jogi státuszát elemzi, addig jelen ügyben egy közhatalmat gyakorló, magánszférával soha nem rendelkező szerv (jogi személy) keresett polgári jogi

jogvédelmet. Másrészt a hivatkozott határozat kifejezetten a sajtószabadság szempontjából vizsgálta a jogvitát, míg jelen ügyben ugyan a közhatalom-gyakorlást ellenőrző szőlás a jogvita tárgya, de annak közzétevője egy, a közügyek iránt érdeklődő állampolgár.

Utalunk arra is, hogy az Alkotmánybíróság még nem foglalkozott azzal a kérdéssel sem, hogy a szükségességi-arányossági teszt alkalmazásakor mennyiben kell a jogalkalmazónak figyelemmel lennie arra, hogy a jogi személyek nem ugyanazon igazolás alapján élvezik az alapjogok által biztosított szabadságot és egyenlőséget, mint az emberek. Az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) a jogkorlátozás megengedhetőségének megítélésakor szisztematikusan relevanciát tulajdonít annak, hogy a jogi személyek - az emberekkel ellentétben - nem morális lények. Erre még magyar vonatkozású ügyekben is találunk példát. Az Uj Péter kontra Magyarország ügyben például az alábbiak szerint érvelt az EJEB:

“Jelen ügyben egy gazdasági társaság emelt vádat, amelynek vitathatatlanul joga van arra, hogy rágalmozó állításokkal szemben megvédje magát. [...] Különbség van azonban egy gazdasági társaság kereskedelmi jóhírnevéhez fűződő érdeke, és az egyén – társadalmi státuszára vonatkozó – jóhírneve között. Míg ez utóbbi érintheti a méltóságot, a Bíróság szerint a kereskedelmi jóhírnevhez fűződő érdek nélkülözi ezt az erkölcsi dimenziót. A kérelem alapján indult ügyben egy állami tulajdonban lévő vállalat jóhírnevéről van szó; ezért a jóhírnev védelme pusztán kereskedelmi érdekeltségű morális többlet nélkül. [Uj v. Hungary, Application no. 23954/10]”

Ugyanezt a bíróság egy igen friss döntésében, a Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesülete és Index Zrt. kontra Magyarország ügyben is megismételte, utalva a hazai bíróságok - helytelennek tartott - differenciálatlan gyakorlatára:

“Különbséget kell tenni egy vállalat kereskedelmi érdekén alapuló jóhírnevének, és az egyének társadalmi státuszához kapcsolódó jóhírnevének védelméhez fűződő igény között. Míg utóbbi az emberi méltóság kifejeződése, előbbi mellözi ezt a morális dimenziót.” (MTE and Index v Hungary, Application no. 22947/13)

Következésképpen jelen ügy érdemi elbírálásával az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésben hozna döntést, amikor megállapítaná, hogy milyen szempontok alapján korlátozhatja egy bírói döntés a közhatalmi szervezet nyilvánosan kritizáló polgárok szólásszabadságát. Ahogyan amellet beadványomban is érveltem, jelen ügyben a tévesen azonosított alapjog-korlátozási cél a döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet eredményez, hiszen a döntés így nem felel meg a szükségességi-arányossági teszt követelményeinek.

Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az Abtv. 27. §-ban biztosított jogkörében eljárva állapítsa meg, hogy a Győri Ítéltábla Pf.I.20.065/2015/4/I. számú ítélete

alaptörvény-ellenesen korlátozza a panaszosnak az Alaptörvény IX. cikkében garantált szabad véleménynyilvánításhoz való jogát és semmisítse meg azt.

Budapest, 2016. március 24.

A panaszos képviselőjében:

Melléklet: ügyvédi meghatalmazás